

Yleistä

Suomen Punainen Risti Kuopion osasto (myöhemmin Kuopion osasto) on yli 70-vuotias julkisoikeudellinen humanitaarinen toimija Pohjois-Savosta. Se on osa Suomen Punainen Risti Savo-Karjalan piiriä ja koko maailmanlaajuista Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liikettä.

Kuopion osastossa toimii vuosittain noin 200 vapaaehtoista erilaisissa lyhyt- ja pitkäkestoisissa vapaaehtoistehtävissä. Osaston toimintaa johtaa puheenjohtajan johdolla osaston hallitus. Myös hallitus koostuu vapaaehtoisista. Osastossa ei ole muuta palkattua työvoimaa kuin toimitilojen siivooja ja satunnainen ensiapukouluttaja.

Osaston rahoitus koostuu pääosin jäsenmaksutuloista, pullopanttikeräyksestä, omakeräyksestä kassoilla, Kuopion kaupungin avustuksesta, vuokratuotosta, ensiapupäivystysten tuotoista ja muista mahdollisista avustuksista. Seuraavaksi on lueteltu osaston keskeisimmät toimintamuodot, arvio niissä toimivista vapaaehtoisista, toiminnan vaikuttavuudesta ja kohdatuista henkilöistä.

Monimuotoinen ystävätoiminta

Osastomme toteuttaa ystävätoimintaa monessa eri muodossa, josta ensimmäisenä esimerkkinä ystäväpalvelu. Ystävävälittäjät (4 hlö) päivystävät kerran viikossa toimistollamme keskiviikkoisin, vastaavat puheluihin ja yhdistävät uusiksi ystäviksi haluavia ystävää tarvitseviin. Parhaimmillaan ystäväpareja on ollut jopa 100, mutta koronan jälkeen luku on jopa puolittunut. Ystävää tarvitsevat ovat heikoimmassa asemassa olevia pohjoissavolaisia, jotka asuvat enimmäkseen Kuopion ja sen maalaiskuntien alueella (Juankoski, Karttula, Maaninka, Nilsjä). Ystäväparit tapaavat toisiaan 1-2 kertaa kuukaudessa erikseen itse sopimallaan tavalla. Lisäksi ystävänä toimiville vapaaehtoisille järjestetään pääsääntöisesti kuukausittain virkistystapaaminen osaston toimistolla.

Osastossa toimii eläkeläisistä koostuva Timanttiset-ryhmä. Ryhmä on toiminut jo yli 60 vuoden ajan. Ryhmää johtaa kokenut vapaaehtoinen, minkä lisäksi siihen kuuluu 10-20 osallistujaa. Timanttiset kokoontuu osaston tiloissa joka toinen viikko. Tapaamisissa vaihdetaan kuulumisia, pelataan bingoa ja virkistäydytään muutoin arjen keskellä. Monelle kävijälle Timanttiset on yksi tapa pitää itsensä aktiivisena ja vaihtaa kuulumisia eläkeläisen arjen keskellä.

Eloisat-ryhmä koostuu myös pääsääntöisesti eläkeläisistä, sillä ryhmä on perustettu Täyttä elämää eläkkeellä -koulutusten pohjalta. Eloisat toteuttavat muun muassa laitosvierailuita Harjulan sairaalaan sekä vankilavierailuita Kuopion vankilaan. Toiminta on ollut hieman hiljaiselossa koronavuosien jälkeen, mutta sitä ollaan koko ajan käynnistelemässä uudelleen. Eloisia johtaa vapaaehtoinen, joka on myös mukana monessa muussa toiminnassa, kuten TarinaTorstaissa. TarinaTorstait järjestetään yhteistyössä Osuuskauppa PeeÄssän kanssa ABC Pitkälähdellä. Tapahtumissa on aina kahvitarjoilu sekä jotain ohjelmaa. Viime vuosina TarinaTorstaissakin keskustelujen tarve on lisääntynyt. TarinaTorstaissa käy usein kymmeniä kävijöitä, aina 50 kävijään saakka. Tämä vastuuvapaaehtoinen on mukana myös muun muassa Seniorityöryhmässä. Hän on myös osaston edustaja Tukipilarin OLKA-toiminnassa – ja monessa muussa. Monimuotoisen ystävätoiminnan vapaaehtoisia osallistuu myös säännöllisesti valtakunnallisiin viikonloppuihin, joissa kouluttaudutaan, verkostoidutaan ja kehitetään omaa toimintaa.

- ➔ **Monimuotoinen ystävätoiminta tukee hyvinvointialueen strategian mukaista osallisuuden vahvistamista, yksinäisyyden vähentämistä ja mielen hyvinvoinnin vahvistamista. Se tukee erityisesti hyvinvointialueen ikääntyneiden palveluita työssään.**

Kotoutumista tukeva toiminta

Kuopion osastossa tuetaan aktiivisesti maahanmuuttajien kotoutumista Pohjois-Savoon yhteistyössä muiden alueellisten toimijoiden kanssa. Osastomme järjestää joka tiistai LäksyHelppiä, jossa käy keskimäärin kymmenen suomen kieltä opettelevaa maahan muuttanutta viikottain. Vapaaehtoiset jakavat viikoittaiset roolinsa ja järjestävät LäksyHelpin kävijöille opastusta ja kahvituksen osaston tiloissa. Monelle kävijälle LäksyHelppi onkin tärkeä paikka oppia suomea ja saada apua muualta saamiinsa läksyihin. LäksyHelpissä käy kaikenikäisiä ihmisiä.

Tällä hetkellä kuukausittain kokoontuu myös Kielikahvila, jossa opitaan asioita eri kulttuureista ja nautitaan eri maiden tyyppillisistä antimista. Kielikahvilan vapaaehtoiset järjestävät teemoittaista ohjelmaa osallistujille. Nykyään kävijöitä on noin 5-10 per kerta, joskin toimintaa on tarkoitus mainostaa jatkossa yhä enemmän, jotta se tavoittaisi taas enemmän maahan muuttaneita.

- ➔ **Kotoutumista tukeva toiminta tukee hyvinvointialueen strategian mukaista osallisuuden vahvistamista, yksinäisyyden vähentämistä ja mielen hyvinvoinnin vahvistamista. Se tukee erityisesti hyvinvointialueen perhepalveluita sekä pakolaistyön, kotouttamisen ja maahanmuuttajien sote-palveluita työssään.**

Terveyttä edistävä toiminta

Kuopion osastolla on maan laajin terveystoiminta. SPR:n terveystoiminnassa voit saada maksuttomia terveystoimintoja, kuten ohjausta, neuvontaa, tukea tai voit vaikkapa mittaattaa verenpaineesi ja verensokerisi. Toiminnassa on mukana noin 20 vapaaehtoista, jotka ovat kaikki terveydenhuoltoalan ammattilaisia, yleisimmin sairaanhoitajia.

Terveystoimintoja on kuusi (keskusta, Länsi-Puijo, Männistö, Neulamäki, Petonen ja Puijonlaakso), minkä lisäksi toteutetaan kiertävää terveystoimintaa. Kiertävä terveystoiminta toteuttaa pop up -toimintaa Kuopion ja lähikuntien alueella pyynnöstä. Vastikään terveystoimintavapaaehtoiset lupasivat alkaa myös tukea lähialueiden osastojen terveystoimintaa. Terveystoiminnassa kohdataan tällä hetkellä jopa 900 ihmistä vuosittain ja saatu kävijäpalaute on erinomaista. Terveystoimintoja onkin siis keskimäärin kolme joka viikko.

Terveystoimintavapaaehtoiset tapaavat toisiaan joka toinen kuukausi ja järjestävät vuosittain virkistystapahtuman. Lisäksi he osallistuvat valtakunnallisiin tapahtumiin ja koulutuksiin, joista tuodaan oppeja terveystoiminnan kehittämiseen Pohjois-Savoon.

Osasto järjestää myös satunnaisesti muuta terveyttä edistävää toimintaa, kuten päihdetyötä kesän tapahtumissa ja seksuaaliterveystyötä pyydettyä.

- ➔ **Terveyttä edistävä toiminta tukee hyvinvointialueen strategian mukaista terveellisten elintapojen edistämistä, mielen hyvinvoinnin vahvistamista ja tapaturmien ennaltaehkäisyä. Se tukee erityisesti hyvinvointialueen ikäntyneiden palveluita sekä peruspalveluita (SOTE-keskus) työssään.**

Ensiapu- ja valmiustoiminta

Osastossa toimii tämän kategorian alla kolme toimintaryhmää.

Ensiapuryhmä kokoontuu joka torstai harjoittelemaan ensiaputaitoja. Ensiapuryhmään kuuluu noin 50 jäsentä, joista koulutettuina ensiapupäivystäjinä noin 20 henkilöä. Ensiapupäivystäjät päivystävät Kuopiossa ja pyynnöstä myös naapurikuntien alueilla. Kävijöitä ensiapuryhmässä on Kuopion lisäksi muun muassa Siilinjärveltä, Nilsistä ja Tervosta, lisäksi satunnaisesti myös muualta.

Ensiapuryhmäläiset koulutetaan muun muassa EA 1[®] -koulutuksin, minkä lisäksi kiinnostuneet käyvät ensiapupäivystäjän peruskurssin, EA 3 -harjoituskurssin, ryhmänjohtajakurssin, kouluttajakoulutuksen ja niin edelleen. Osasto kustantaa vapaaehtoisille nämä koulutukset. Viikkoharjoitusten ja kurssien lisäksi ensiapuryhmä järjestää esimerkiksi leirejä, joista viimeisin järjestettiin Rautavaaralla yhteistyössä paikallisen ensiapuryhmän kanssa. Leiriin osallistui myös Siilinjärven ensiapuryhmä. Seuraavan ensiapuleirin ajankohta on tänä syksynä.

Henkisen tuen alueellinen valmiusryhmä on Kuopion seudun osastoja ja vapaaehtoisia yhdistävä ryhmä, joka toimii Kuopion ja sen ympäryskuntien alueella viranomaisen tukena. Henkisen tuen ryhmään kuuluu hieman yli 20 jäsentä ja se kokoontuu 1-2 kertaa kuussa keskustelemaan tehtävistä, oppimaan toimintaa hälytystehtävillä ja tapaamaan toisiaan. Ryhmässä on osallistujia Kuopion lisäksi Siilinjärveltä ja Kuopion maalaiskunnista. Vapaaehtoiset saavat koulutukset henkiseen tukeen ja he osallistuvat muun muassa yhteisharjoituksiin ensiapuryhmän kanssa. Ryhmä vastaa esimerkiksi sosiaalipäivystyksen hälytyksiin ja päivystää myös esimerkiksi Asunnottomien yössä ja koulujen päätöksessä.

Alueellinen valmiusryhmä kokoontuu keskimäärin kahden kuukauden välein harjoittelemaan ja oppimaan Punaisen Ristin ja Vapaaehtoisen pelastuspalvelun valmiudesta esimerkiksi tulipalotilanteissa, veden- ja sähkönjakelun häiriöissä ja muissa vastaavissa häiriötilanteissa, joissa vapaaehtoisten apua kaivataan. Ryhmässä on jäseniä Kuopion lisäksi Juankoskelta, Nilsistä ja Siilinjärveltä. Ryhmää on tarkoitus laajentaa niin, että siihen osallistuisi osallistujia myös esimerkiksi Nilsistä ja se kokoontuisi ja harjoittelisi useammin. Ryhmässä on tällä hetkellä 20 jäsentä.

Kaikista näistä ryhmistä osallistuu vapaaehtoisia Vapaaehtoisen pelastuspalvelun eli Vapepan toimintaan, eli muun muassa poliisin hälyttämiin etsintöihin ympäri Pohjois-Savo.

- ➔ **Ensiapu- ja valmiustoiminta tukee hyvinvointialueen strategian mukaista tapaturmien ja väkivallan ehkäisyä, itsestä huolehtimista ja mielen hyvinvoinnin vahvistamista. Se tukee erityisesti varautumisen ja sisäisen turvallisuuden toimintaa, akuuttitoimintaa, pelastustoimea sekä mielenterveyden ja hyvinvoinnin palveluita.**

Lasten ja nuorten toiminta

Kuopion osasto järjestää kuukausittain hengailuiltoja nuorille ja opiskelijoille. Osallistujia on monipuolisesti eri taustoista, esimerkiksi kansainväliseen tutkintoon tähtäävät opiskelijat ovat ryhmässä aktiivisia. Hengailuilloissa käy noin kymmenen osallistujaa. Syksyllä 2024 osasto järjestää kiinnostuneille alle 29-vuotiaille jäsenmatkan Kreikkaan, jonka tarkoitus on edistää nuorten kansainvälistymistä. Tähän on saatu avustus Folke Bernadotten muistosätiöltä.

Käymme säännöllisesti vierailuilla oppilaitoksissa, esittelemme toimintaa ja opetamme esimerkiksi ensiapua lapsille pyynnöstä.

Syksyllä 2024 osasto käynnistää uudelleen varhaisnuorten Reddie Kids -kerhon, jota varten rekrytoidaan uusia vapaaehtoisia. Kerhossa alakouluikäiset oppivat taitoja ystävyydestä, ensiavusta ja muiden auttamisesta. Lisäksi syksyllä 2024 käynnistetään Auttajaklubi-toiminta, jonka on tarkoitus olla nuoria aktivoiva lyhykestoinen hanke. Mukaan lähteneet ohjataan mukaan osaston toimintaan, esimerkiksi ensiapuryhmään.

- **Lasten ja nuorten toiminta tukee hyvinvointialueen strategian mukaista itsestä huolehtimista, osallisuuden vahvistamista, mielen hyvinvoinnin vahvistamista ja yksinäisyyden vähentämistä. Se tukee erityisesti mielenterveyden ja hyvinvoinnin sekä perhekeskuspalveluiden työtä.**

Ruoka-aputoiminta

Osastoomme on vuoden 2024 aikana perustettu ruoka-avun ryhmä, joka järjestää tempauksittain ruoka-aputapahtumia Kuopion alueella. Ryhmässä on noin 10 jäsentä ja heidän toimintaansa kuuluu yhteisöllinen ruoka-apu. Ryhmä on osallistunut muun muassa jouluaaton ruoka-aputapahtumaan ja muihin yksittäisiin tempauksiin. Jatkossa toimintaa on tarkoitus kehittää alueellisemmaksi Kuopion lähialueilla ja myös niin, että ruoka-apua voitaisiin jakaa matalammalla kynnyksellä. Ruoka-aputapahtumien yhdessä järjestetään myös muuta yhteisöllistä toimintaa, kuten keskusteluapua ja terveyttä edistävää toimintaa.

- **Ruoka-aputoiminta tukee hyvinvointialueen strategian mukaista asukkaiden terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden parantamista, terveellisten elintapojen edistämistä sekä osallisuuden vahvistamista. Se tukee erityisesti työikäisten sosiaalipalveluita sekä ikääntyneiden palveluita työssään.**

Muu toiminta

Lisäksi osastossamme toimii kahdesti kuussa muun muassa taitopiiri, joka tekee käsitöitä hyvään tarkoitukseen. Tuotokset myydään esimerkiksi Nälkäpäivä-keräyksen hyväksi. Tauolla on myös esimerkiksi humanitaarisen oikeuden ryhmä, joka jakaa tietoa sodan oikeussäännöistä ja Punaisen Ristin roolista konflikteissa. Uusille vapaaehtoisille järjestetään Punainen Risti tutuksi -infokursseja muutaman kerran vuodessa, jotta auttamaan lähteminen olisi helpompaa.

Järjestämme vuosittain Nälkäpäivä-keräyksen, jonka varat ohjataan Suomen Punaisen Ristin katastrofirahastoon. **Osallistumme myös Hyvä Joulumieli -keräykseen säännöllisesti ja toimitamme esimerkiksi Pohjois-Savon hyvinvointialueen lapsiperhetyöhön Hyvä Joulumieli -kortteja vuosittain. Näistä hyötyy hyvinvointialueen Kuopion seudulla yli 100 perhettä joka ikinen vuosi. Tämä tukee hyvinvointialueen perhepalveluita merkittävästi.**

Osaston toiminnan pyörittämiseksi tarvitaan joukko vapaaehtoisia, jotka toimivat luottamushenkilöinä ja vastuuvapaaehtoisina. Hallituksen (12 hlö) lisäksi meillä on muun muassa tiedotustiimi, keräystiimi ja kotimaan valmiuden tiimi. Kaikissa tiimeissä toimii 4-6 henkilöä, jotka ovat muutenkin mukana osaston toiminnassa. Lisäksi jokaisella ryhmällä on vastuuvapaaehtoisia, minkä lisäksi lähes joka toimintamuodolle on omat vapaaehtoiset kouluttajansa. Osastollamme on lähes 750 jäsentä, joihin pidämme yhteyttä vuosittain. Teemme yhteistyötä myös Kuopion Kontin ja Veripalvelun kanssa.

Osastomme tekee siis laaja-alaista auttamistyötä useana päivänä viikossa sekä Kuopiossa että lähialueilla. Osastomme toimintaan osallistuu vapaaehtoisia eri taustoista ja eri Pohjois-Savon kunnista. Haemme nyt kumppanuusavustusta toimintamme tueksi 14 000 euroa vuosille 2024–2025, eli 7000 € / vuosi. Avustus käytetään vapaaehtoisten koulutuksiin, toimintaryhmien varustehankintoihin ja erilaisiin kahvitus- ja virkistystarpeisiin.

Kuopion osaston rahoitus ja mahdollisen kumppanuusavustuksen käyttö

Kuten yllä kirjoitettu, Kuopion osaston rahoitus koostuu pääosin jäsenmaksutuloista, pullopanttikeräyksestä, omakeräyksestä kassoilla, Kuopion kaupungin avustuksesta, vuokratuotosta, ensiapupäivystysten tuotoista ja muista mahdollisista avustuksista. Osaston talous on ollut viime vuosina alijäämäinen.

Konkreettisia koulutuspuolen esimerkkejä, joihin kulut kohdistuvat vuosittain

- EA 3 -harjoituskurssi 600 € / hlö
- Ryhmänjohtajakurssi 600 € / hlö
- Ensiapupäivystäjän peruskurssi 200 € / hlö
- Terveyttä edistävän, henkisen tuen ja monimuotoisen ystävöitymisen koulutukset 100 € / hlö
- Valtakunnalliset tai alueelliset kehittämispäivät, seminaarit, tapaamiset, kokoukset ja koulutukset 200 € / hlö

Hinnat ovat suuntaa antavia ja niiden lisäksi on luonnollisesti muitakin koulutuksia ja tapahtumia, joihin vapaaehtoiset anovat osastolta osallistumiseen tukea. Koulutukset ovat joko peruskoulutuksia, joiden kautta toimintaan pääsee mukaan täysimääräisesti tai sitten täydennyskoulutuksia, jotka ylläpitävät osaamista ja tuovat alueen toimintaan mukaan uusia, esimerkiksi valtakunnallisesti kehitettyjä toimintamalleja tai ohjeita. Tätä kautta myös toiminnan kohderyhmä hyötyy, kun vapaaehtoisilla on ajantasainen osaaminen ja koulutus.

Vapaaehtoisten jaksamisen kannalta virkistystoiminta on tärkeää, eikä sen arvoa voi väheksyä. Vapaaehtoiset tekevät paljon työtä viikoittain ja saavat siitä hyvästä esimerkiksi kahdesti vuodessa virkistystä, kuten makkaranpaistoa laavulla tai joululounaan ravintolassa.

Vapaaehtoisen ryhmätoiminnan kuluihin kuuluu esimerkiksi toimintaryhmien kahvit ja kahvileipäkustannukset, minkä lisäksi niihin voi kuulua eri vuosina eri määrä kalustohankintoja. Esimerkkejä kalustohankinnoista:

- Verensokerimittari terveystieteelle 100 € / kpl
- Verensokerimittari välineineen terveystieteelle 50 € / kpl
- Ensiapuryhmän laukku varusteineen 230 € / kpl
- Ensiavun, henkisen tuen ja valmiuden vapaaehtoisliivi 65 € / kpl
- Kevyt vapaaehtoisliivi esim. ystävälle, terveystieteelle tai kerääjälle 5 € / kpl

Tässä liitteessä mainitut koulutukset ja hankinnat ovat vain esimerkkejä ja niiden määrä vuosittain vaihtelee. Lisäksi hinnat ovat valistuneita arvioita aiempien vuosien tai nykyisten hintojen pohjalta.

Avustuksen saaminen mahdollistaisi osastossa entistä paremmin ja laajemmin vapaaehtoisten kouluttamisen, vapaaehtoisen ryhmätoiminnan ylläpidon ja vapaaehtoisten kiittämisen. Tämä heijastuu suoraan toiminnan vaikuttavuuteen ja toiminnan kohderyhmien tyytyväisyyteen.

Suunnitelma kumppanuusavustuksen käytöstä 2024–2025

Laskelma, mikäli myönnettävä summa on haettu $7000 + 7000 = 14\,000$ €.

2024

- Vapaaehtoisten koulutus 3000 €
 - Vapaaehtoisten virkistys 1500 €
 - Vapaaehtoisen ryhmätoiminnan kulut 2500 €
- YHTEENSÄ 7000 €**

2025

- Vapaaehtoisten koulutus 2500 €
 - Vapaaehtoisten virkistys 1500 €
 - Vapaaehtoisen ryhmätoiminnan kulut 3000 €
- YHTEENSÄ 7000 €**

2024–2025 YHTEENSÄ 14 000 €